

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Šok

tj. těžký, bezprostředně ohrožující stav, kdy tkáně jsou nedostatečně zásobovány krví, vzniká hypoxie

Vypracovala: Mgr. Olga Jinková

Patofyziologie šoku

Šok je soubor příznaků, vyznačující se:

- snížení prokrvení životně důležitých tkání
- nedostatečný přívod kyslíku a živin do tkání, hromadění produktů buněčného metabolismu (oxid uhličitý, laktát)
- následkem toho vznikají buněčné změny postižených orgánů
  - snížení funkce – později strukturální změny

Příčiny šoku:

- větší náhlá ztráta tělesné tekutiny (na 20 - 30%)
- silné krvácení
- rozsáhlé popáleniny II. stupně
- silné průjmy a zvracení
- porucha činnosti srdce (IM)
- alergie

Anafylaktický šok – první pomoc

<http://magazin.ceskenoviny.cz/zpravy/anafylakticky-sok-prvni-pomoc/613503>

<http://t1.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcS9MEMRBJ6qtRd9Covdefiw3EGnJU12fhW6cAkL7IceQX5d774w>

Podpůrné faktory:

- bolest
- strach
- únava
- hlad
- chlad, horko

Druhy šoku

1. hypovolemický šok

(snížení množství krve v cévách)

Příčiny:

- vnitřní i vnější krvácení
- ztráta tělesných tekutin
(popáleniny, zvracení,
průjmy...)

2. kardiogenní šok

(selhání funkce srdce jako pumpy)

Příčiny:

poškození srdečního svalu (IM,
pohmoždění srdce, plicní
embolie, arytmie)
klesá krevní výdej a tím
prokrvení tkání – hypoxie

Včela

3. distribuční šok

(dochází k dilataci cévního řečiště a následkem toho je v cévách relativně málo krve)

Příčiny:

septický šok při těžké infekci
poranění míchy
akutní selhání ledvin, jater
těžký alergický stav

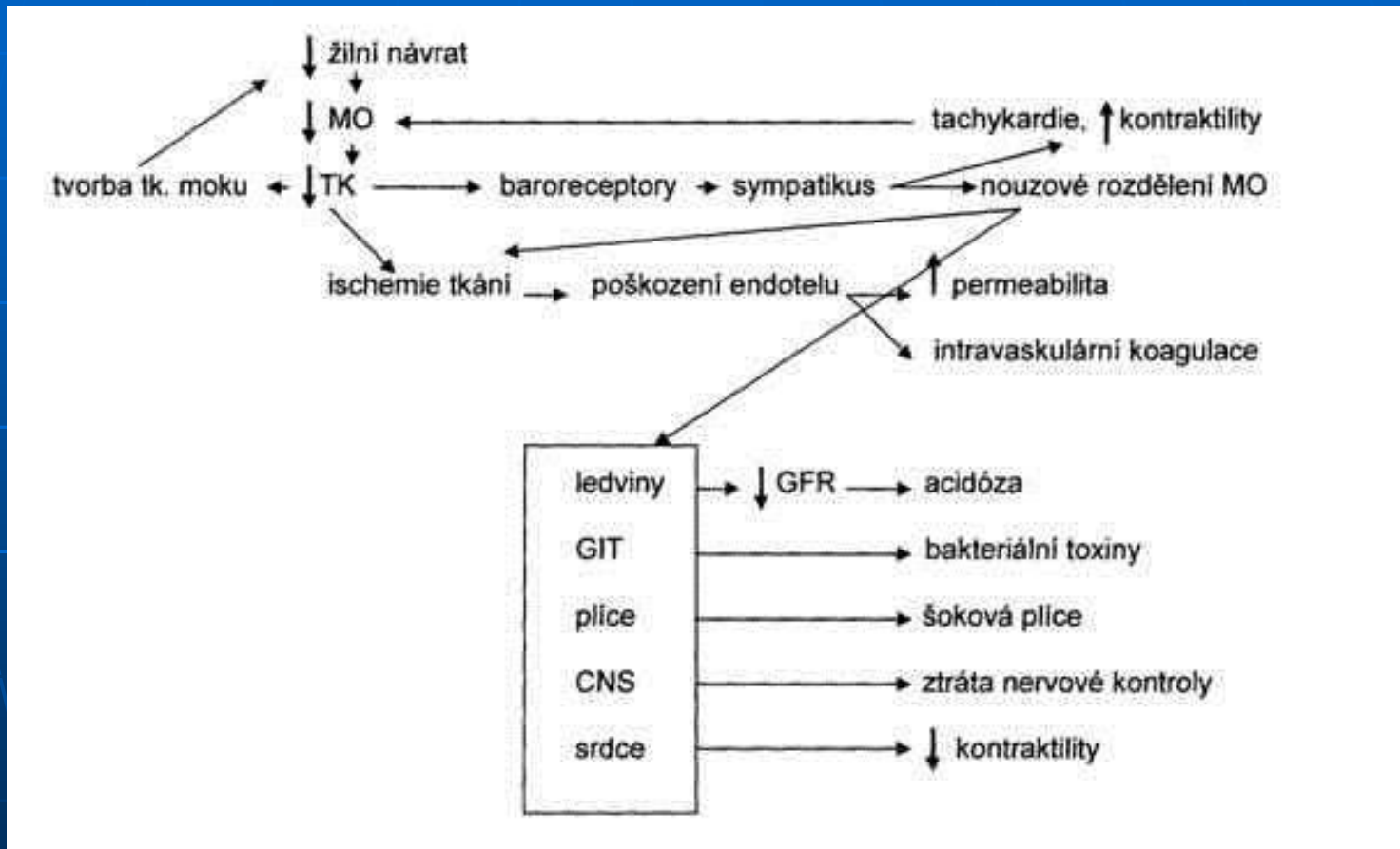
4. obstrukční šok

(stlačení srdce zevnějšku
– mechanická překážka
v oběhu)

Příčiny:

krvácení do obalů srdečních
srdeční tamponáda
plicní embolie – pokles srdečního
výdeje
přetlakový pneumothorax

Hypovolemický šok - příčiny

Fáze šoku

1. fáze – KOMPENZACE

- cíl: udržet dostatečnou dodávku živin a kyslíku tkáním pro život nejdůležitějším

Příznaky:

bledost kůže s pojivek
vlhká studená kůže
tachykardie
tvrdý puls
neklid, zimnice, třesavka, pocit žízně

2. fáze – DEKOMPENZACE

Příznaky:

cyanóza okrajových částí těla
šedé zbarvení a mramorování kůže
lepkavý pot
měkký špatně hmatný tep
tachykardie nad 120/min.
neklid přechází v apatii,
somniale až ztráta vědomí

3. fáze – NEZVRATNÁ(ireverzibilní)

tj. fáze končí úplným metabolickým a energetickým rozvratem, vede k selhávání orgánů

Příznaky:

tep na periférii nehmatný, centrálních tepnách je tep hmatný, nepravidelný, selhání krevního oběhu a dýchání

Protišoková opatření – 5T

TEPLO

- tj. snaha o zachování vlastního tepla zraněného tím, že zamezíme ztrátám
- výhodné: použití alufolií

TICHO

- postiženého uklidníme a zajistíme dostatečný klid v jeho bezprostředním okolí

TEKUTINY

- NEPODÁVAT, hrozí zvracení
- pouze otírat rty

TRANSPORT

- musí být vždy šetrný, pouze v nutném případě
- změny poloh provádět pozvolna

TIŠENÍ BOLESTI

- bolest tlumit zejm. znehybněním postiženého + ošetření poranění + postižený si zvolí úlevovou polohu
- tablety proti bolesti NEPODÁVAT

http://t2.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcSXvqpy3si1ID0PGTryICY57R-JIOxgHdkij_1DzLVfwYzyt1UxoQ

První pomoc

- odstranění příčiny šoku
(stavění krvácení, ošetření poranění)
- zajištění FF - zahájení KPR
- uklidnění postiženého
- sledování FF
- protišoková poloha (autotransfuzní)
- protišoková opatření – 5T
- volat ZZS

Sanitní vozidlo Zdravotnické záchranné služby Karlovarského kraje

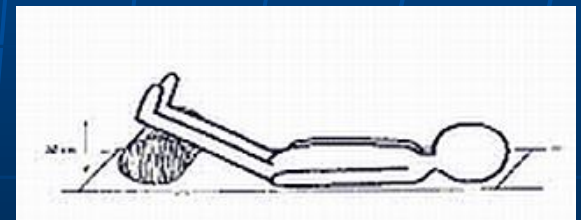
http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Z%C3%A1chrann%C3%A1_sl%C5%BEba_Karlovy_Vary.JPG

Tepenné krvácení

http://t3.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcT3JjR4OePkhHJDUS8uU83hwNQmdoHEf1sxtMaspntNBeEk5_VC

Protišoková opatření

http://nd03.jxs.cz/781/502/00b65b9356_55637455_o2.jpg

PRVNÍ POMOC PŘI ŠOKU

ŠOK VEDE K SELHÁNÍ A NELÉČÍ-LI SE, PAK I KE SMRTI.

1. PŘÍČINY ŠOKU

VELKÁ KREVŇÍ ZTRÁTA, SRDEČNÍ INFARKT, POPÁLENÍ, OTRAVA, ALERGICKÁ REAKCE, PRUDKÝ ZÁNĚT, KOLIKOVITÉ BOLESTI, NĚKTERÉ ÚRAZY BEZ ZJEVNÉ ZTRÁTY KRVE APOD.

2. VZNIK ŠOKU PODPORUJÍ

BOLEST, ÚNAVA, VYČERPANOST, STRACH, HORKO, CHLAD APOD.

3. PŘÍZNAKY ŠOKU JSOU POSTUPNĚ

NEKLID, PŘEHNANÁ NEBO NEDOSTATEČNÁ REAKCE NA BOLEST, NÁPADNÁ BLEDEST, CHLADNÁ KŮŽE A STUDENÝ POT PO CELÉM TĚLE, ZRYCHLENÝ HMATNÝ TEP POSTUPNĚ MIZÍ, ŽÍŽEN, ZVRACENÍ, NETEČNOST, BEZVĚDOMÍ, ZHROUCENÍ KREVNIHO OBĚHU S POSTUPNOU ZÁSTAVOU

4. PROTIŠOKOVÁ OPATŘENÍ

- ZASTAVÍME KRVÁCENÍ;
- ZAJISTÍME DOSTATEČNÉ DÝCHÁNÍ;
- POSTIŽENÉHO UVEDEME DO PROTIŠOKOVÉ POLOHY - ULOŽÍME NA ZÁDA A DOLNÍ KONČETINY ZVEDNEME MINIMÁLNĚ O 30 CM NAD ZEM;
- POSTIŽENÉHO UKLIDŇUJEME

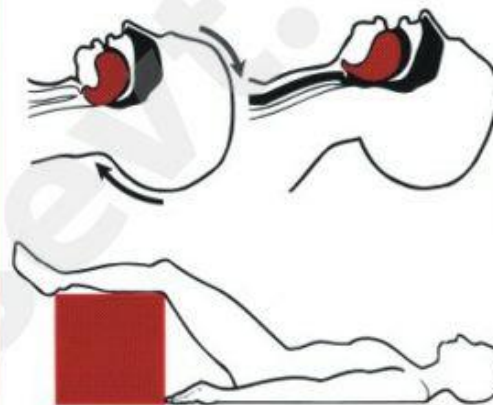
(SPRÁVNÉ PSYCHOLOGICKÉ PŮSOBENÍ ZACHRÁNCE),

- TIŠÍME BOLEST A SPRÁVNĚ OŠETŘÍME PORANĚNÍ (CHLAZENÍ POPÁLENIN, ZNEHYBNĚNÍ ZLOMENIN), NEPODÁVAT TIŠÍCÍ PROSTŘEDKY ÚSTY
- CHRÁNÍME JEJ PŘED PROCHLADNUTÍM NEBO NAOPAK PŘEHŘÁTÍM;
- ŽÍŽEN TIŠÍME OTÍRÁNÍM ÚST MOKROU TKANINOU ČI HOUBOU;

POSTIŽENÉMU NIKDY NEDÁVÁME JÍST ANI PÍTÍ

- ZAJISTÍME PŘEVOZ DO NEMOCNICE;

PO CELOU DOBU JEDNÁME KLIDNĚ A S ROZVAHOU,
ZAJIŠŤUJEME TAK POSTIŽENÉMU KLID.

Seznam literatury

- PhDr. Jarmila Kelnarová, PhD. a kolektiv, *První pomoc I pro studenty zdravotnických oborů*. 1. vyd. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2007. ISBN 978-80-247-2182-8
- <http://www.prvni-pomoc.com/sokove-stavy>
- http://pf.lf2.cuni.cz/vyuka/repetitorium-obeh/cirkulacni_sok.html
- <http://nemoci.vitalion.cz/sok/>
- http://www.ezsp6.estranky.cz/clanky/sokove-stavy_sok.html

Název školy: **SZŠ a VOŠZ Ždár nad Sázavou**

Číslo projektu: **CZ.1.07/1.5.00/34.0328**

Název materiálu: **První pomoc**

Vyučovací předmět: **První pomoc**

Datum tvorby: **2012**